

DOEPAK

DuPAK DoePAK POPPENSPE(ELMUSEUMKRUISELKRANTKRABEL) DoePAK DuPAK
Nr. 135

Een metamorfose: man en vrouw in kist

Weer een greep uit de collectie van het *Poppenspe(e)lmuseum*. Hierboven zie je twee spelfragmenten van het internationaal vermaarde *Figurentheater Triangel: marionettentheater* voor volwassenen. *Henk* en *Ans Boerwinkel* reisden er vanuit hun Drentse woonplaats Meppel tientallen jaren de wereld mee rond.

De afgebeelde *stokpoppenact* wordt van onderaf gespeeld. *Ans* houdt met haar rechterhand van achteren het kistje vast. Door een klein gaatje in dat kistje loopt een draad waarmee *Ans* met haar linkerhand de besokte beentjes op hun plaats houdt. *Henk* beweegt vervolgens de stokpop met de dubbele kop omhoog: met het behaarde mannengezicht naar voren. De deksel van het kistje (op de foto niet te zien) wordt door de stokpop enkele keren langzaam omhooggeduwd en klapt dan open en naar achteren. De armen van de pop worden nu met een draad op en neer bewogen en houden stil voor het bebrilde gezicht. Nu vallen plotseling de benen van de pop naar beneden. En terwijl de mond eventjes opengetrokken wordt, slaakt de man een kreet. De figuur draait een halve slag in de ronde en er wordt een wulps vrouwenhoofd zichtbaar. Het hele kistje schuift nu omhoog en er komen bejarretelde kousen en wiebelende benen tevoorschijn. De dame die nu verschenen is laat haar handen over haar borsten glijden en zegt met volle lippen en een zwoele stem: "hello!"

Wil je meer te weten komen over het *figurentheater*? Maak een reis door de wonderse wereld van het poppentheater op www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs en maak kans op een vrolijke poppenstrip. Op de websites www.poppenspelmuseum.nl, www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl en www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2 vind je informatie over het museum, de thema-exposities, onze educatieve uitgaven en de collectie. Bovendien zijn er enkele filmpjes te zien. Een *poppentheater-abc* geeft uitleg over de diverse poppentheatertechnieken, -attributen, -figuren en -personen. Afbeelding stokpop: man en vrouw in kist (1976). Formaat: ± 26 x 60 cm. Materiaal: stof, wol, papier, haar, hout, metaal en verf. Vervaardiger: Henk Boerwinkel, Alkmaar (1937). Schenking Henk Boerwinkel, Meppel (2008). Tekstbewerking en realisatie: Otto van der Mieden © (2008). Veel kijk- en leesplezier en applaus!

Doepak is hét Poppenspe(e)lmuseumcadeau. Doepak is gratis voor iedereen die de vragen van een Poppenspe(e)lspeurtocht goed beantwoord heeft. Verzamel alle afleveringen van de Doepakkruielkrant en -krabbel! Een dupak (spreek uit: doepak) is een stang- en trucepop. Het nummer met de dupak wordt in het Tsjechische en Slowaakse volkspoppentheater met marionetten en stangpoppen altijd als toegift opgevoerd. De pop maakt sprongen waarbij zijn lijf beurtelings lang en kort wordt. Het is een truc die overeenkomt met het uitrekken en weer inkrimpen van de hals van de Dood van Pierlala in de poppenkast. Pierlala is een stokpop en wordt van onderaf manipuleerd; de dupak wordt als stangpop van bovenaf bewogen. Terwijl het rijzen van Pierlala's hals heel langzaam en onder doods stilte geschiedt, gaat het strekken en krimpen van de dupak razendsnel en met veel tumult. Dupak betekent 'stampend'. De houten voeten zijn met lood verzwaard. Het lijf van de pop is een zak van stof. De stang waaraan de dupak hangt, gaat door het hoofd en het lijf en zit vast aan de houten heup. Het gat in het hoofd is wijder dan de dikte van de stang, waardoor de kop soepel op en neer gaat. Aan weerszijden van de kop van de dupak is een touw vastgemaakt. De touwen gaan omhoog en zijn bevestigd aan een speelhout. Door dit op en neer te bewegen, rekt en krimpt het lijf. De pop gaat als het ware door de knieën en veert weer op. Behalve springen kan de dupak ook om zijn as draaien; daarbij zwieren de armen wijd uit.